

KÚRIA

Bhar.I.1951/2015/3. szám

A Kúria Budapesten, a 2016. év február hó 9. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A szolgálati tekintély megsértésének büntette miatt volt büntetés-végrehajtási százados ellen indított büntetőügyben a bejelentett ügyészi másodfellebbezést elbírálv a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.104/2014/5. számú ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

A volt büntetés-végrehajtási százados vádlottat a Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa a 2014. szeptember 29. napján kihirdetett KB.II.71/2013/10. számú ítéletével az ellene szolgálati tekintély megsértésének büntette [Btk. 447. § (1) bekezdés b) pont, (2) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette.

Az ügyészi fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a 2015. november 4. napján kihirdetett 6.Kbf.104/2014/5. számú ítéletével a Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsának ítéletét megváltoztatva a volt bv. százados vádlott bűnösségét megállapította szolgálati tekintély megsértésének büntetében [Btk. 447. § (1) bekezdés b) pont, (2) bekezdés], és őt megrovásban

részesítette, egyben kötelezte a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

A másodfokú ítélet ellen az ügyész súlyosításért, pénzbüntetés kiszabása érdekében, a vádlott és védője pedig felmentésért jelentett be másodfellebbezést.

A Legfőbb Ügyészség az ügyészi másodfellebbezést fenntartotta.

Álláspontja szerint az eljáró bíróságok által megállapított tényállás megalapozott, a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa helytállóan vont következtetést **a** volt bv. százados vádlott bűnösségére, és a cselekmény jogi minősítése is törvényes, azonban az általános megelőzés biztosítása érdekében - figyelemmel a hasonló, fegyveres szervezetek függelmi rendjét sértő bűncselekmények elszaporodottságára - a vádlottal szemben pénzbüntetés kiszabása indokolt.

Ezért arra tett indítványt, hogy a Kúria a másodfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és **a** volt bv. százados vádlottal szemben a Btk. 33. § (4) bekezdésére is figyelemmel, a Btk. 50. § (1) és (3) bekezdésének alkalmazásával pénzbüntetést szabjon ki (BF.1800/2015.).

A védő - a törvény kötelező rendelkezése ellenére [Be. 367/A. § (4) bek.] - a másodfellebbezését írásban nem indokolta meg.

A bejelentett másodfellebbezések a Be. 386. § (1) bekezdésének a) pontjára figyelemmel joghatályosak, ezért a Kúria az ügyben a Be. 393. §-a alapján nyilvános ülést tartott.

Az ülésen a Legfőbb Ügyészség képviselője az ügyészi másodfellebbezést fenntartotta.

A védő a másodfokú bíróság határozatának megváltoztatására és a vádlott felmentésére tett indítványt, mivel álláspontja szerint a büntetés-végrehajtási intézeten kívüli parkolóhely tekintetében nem a büntetés-végrehajtási szervezet, hanem a rendőrség rendelkezik hatáskörrel, továbbá **T1.** büntetés-végrehajtási zászlós biztonsági főfelügyelőként nem minősült olyan szolgálati közegnek, akinek önálló parancsadási joga volt a vádlott irányába.

A vádlott ugyancsak felmentését kérte.

A Kúria az első- és másodfokú ítéletet az azt megelőző első- és

másodfokú bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során megállapította, hogy mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság maradéktalanul betartotta az eljárási törvény rendelkezéseit.

A másodfokon eljáró ítélőtábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kis részben helyesbítette, illetve kiegészítette, és ezzel az eljárásban irányadónak tekintette.

A tényállást a Kúria a Be. 388. § (2) bekezdésére figyelemmel az iratok alapján ugyancsak kiegészíti a következőkkel:

T2. rendfokozata a bűncselekmény elkövetésének időpontjában büntetés-végrehajtási zászlós volt, szolgálati viszonya az ügy első fokú elbírálásának időpontjában már megszűnt.

Ezzel a kiegészítéssel a tényállást a Kúria hiánytalannak találta, az iratellenes megállapítást, téves ténybeli következtetést nem tartalmaz, ekként megalapozott, így azt a Be. 388. § (1) bekezdésére figyelemmel a harmadfokú eljárásban irányadónak tekintette.

.-.-.

A Kúria nem találta megalapozottnak sem a Legfőbb Ügyészség által fenntartott ügyészi másodfellebbezést, sem a védő, illetve a vádlott felmentésre irányuló fellebbezését.

A Btk. 447. § (1) bekezdése szerint a szolgálati tekintély megsértését az követi el, aki a szolgálatát teljesítő feljebbvaló, őr vagy más szolgálati közeg tekintélyét más előtt vagy feltűnően durván megsérti; a cselekmény az (1) bekezdés szerint vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, míg több katona előtt vagy egyébként nyilvánosan történt elkövetés esetén a (2) bekezdés szerint három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Az irányadó tényállás szerint **a** volt bv. százados vádlott - aki 2000-től 2013. november 14. napjáig teljesített hivatásos szolgálatot és 2013. május 29. napján 7 óra 30 perctől 15 óráig nevelői feladatot látott el a ... Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben - gépkocsijával az intézet egyik teherkapuja előtt, ahová ezen a napon munkavégzés céljából gépjárműveket vártak, úgy parkolt, hogy a behajtást akadályozta. Ezért **T2.** bv. zászlós, a szolgálatban lévő biztonsági tiszt arra utasította a biztonsági főfelügyelői szolgálatot ellátó **T1.** bv. zászlóst: szóljon **a** volt bv. százados vádlottnak, hogy álljon el a gépjárművével a kaputól. Ezért **T1.** bv. zászlós kb. 7 óra 20 perckor lehívatta a vádlottat a

személyi bejárathoz és megkérte, hogy álljon el járművével a kérdéses kapu előtt. A vádlott erre emelt hangon közölte **T1.** felé címezve: „leszarom, mit mondasz, nem fogok elállni, nem fogok 300 forintot fizetni a parkolásért”. A vádlott kijelentését hallotta **T2., T3.** volt bv. őrmester és **T4.** bv. zászlós is.

Erre a tényállásra figyelemmel tévedett az első fokon eljáró katonai tanács akkor, amikor akként foglalt állást, hogy **T1.** bv. zászlós, mint vezényléses biztonsági főfelügyelőnek nem volt parancsadási jogosultsága a vádlott felé, neki **T1.** sem előljárója, sem feljebbvalója nem volt, és nem látott el őrszolgálatot sem és miután nem is közölte vele, hogy az előljárói jogokkal felruházott **T2.** bv. százados jogkörében jár el, a vádlott nem volt tisztában a parancsot kiadó kilétével.

Tévesen hivatkozott arra is az első fokon eljáró bíróság, hogy a teherkapu vádlott részéről történt elállása nem is tekinthető olyan biztonsági kérdésnek, melynek kapcsán **T1.** egyéb szolgálati közeg lehetett.

Álláspontjának igazolására hivatkozott a Btk. - közelebbről meg nem határozott - magyarázatára, mely szerint az egyéb szolgálati közeg parancsadási formában rendelkezési joggal bír szolgálati helyzetéből fakadóan az állomány egyéb tagjai fölött.

Ahogy azt a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa helytállóan kifejtette: a bűncselekmény védett jogi tárgya az adott fegyveres testület törvényes függelmi rendje, valamint a vezénylet szolgálatát ellátó szolgálati személy emberi méltósága, azon keresztül a zavartalan, befolyástól mentes szolgálat-ellátáshoz fűződő érdek, amely védelem a szolgálati közeget a szolgálatba lépés időpontjától kezdve annak végéig megilleti.

Ezzel kapcsolatban a Kúria megjegyzi az alábbiakat:

Amennyiben helytálló lenne az első fokon eljáró bíróság álláspontja, és szolgálati közegnek kizárólag az a katona lenne tekinthető, akinek - anélkül, hogy előljárói vagy feljebbvalói viszonyba lépne - utasításadási joga lenne más katonák felé, akkor a szolgálati tekintély megsértése és a parancs iránti engedetlenség bűncselekménye között nem lehetne elhatárolási pontot találni, illetve a szolgálati közeg sérelmére elkövetett szolgálati tekintély megsértésének bűncselekményét nem lehetne megállapítani.

Kétségtelen, hogy a szolgálati közeg fogalmát nem határozza meg sem

a Btk., sem a büntetés-végrehajtási szervezetre irányadó, a szolgálati viszonyt szabályozó jogszabály, sem pedig a szervezet belső működését taglaló további jogszabály vagy közjogi szervezeterányító eszköz.

Ahogy arra a Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa helytállóan utalt: az a katona, aki az általa ellátott szolgálata folytán más katonának utasítást adhat, egyéb szolgálati közegnek minősül.

Ez a fogalom-meghatározás azonban csak a parancs iránti engedetlenség esetére ad iránymutatást, a szolgálati tekintély megsértésére nem.

Kétséggkívül ritka, hogy a szolgálati tekintély megsértésének bűncselekményét olyan katona sérelmére követik el, aki a vezényelt szolgálata ellátása során más katonának nem adhat utasítást, parancsot. Ugyanakkor - ahogy azt a Legfelsőbb Bíróság a BH 2002.302. számon közzétett eseti döntésében kifejtette, megerősítve a korábbi gyakorlatot - „a napi szolgálati tevékenység fogalmát a Honvédség szolgálati szabályzata rögzíti. Ezt az előljárók és a kiképzési terv, valamint más rendelkezések határozzák meg. Ide tartozik tehát a napi szolgálati tevékenység, pl. a kiképzés, a különböző napi feladatok ellátása. Ezek eredményezik, hogy a katona ezáltal a függelemsértő bűncselekmények megítélése szempontjából szolgálatban levőnek tekintendő.”

Amennyiben a katona nem végez ilyen szolgálati tevékenységet, valóban nem lehet sértettje a szolgálati tekintély megsértése bűncselekményének. Azonban a jelen ügyben - senki által nem vitatottan - **T1.** bv. zászlós, mint vezényelt szolgálatot ellátó biztonsági főfelügyelő, szolgálati tevékenységet végző katona volt, így a Btk. 447. §-a szempontjából egyéb szolgálati közegnek volt tekintendő.

Ezért a másodfokú bíróság helyesen tekintette **T1.** bv. zászlóst a cselekmény elkövetésének időpontjában szolgálati feladatot ellátó szolgálati közegnek.

Mivel **a** volt bv. százados vádlott cselekményével **T1.** bv. zászlós mint szolgálati feladatot ellátó szolgálati közeg tekintélyét sértette meg több katona előtt, elkövette a Btk. 447. § (1) bekezdésének b) pontjába ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő szolgálati tekintély megsértésének büntettét.

A védelmi fellebbezések kapcsán a Kúria utal a következőkre is:

Nincs jelentősége annak, hogy a vádlott a bv. intézet területén kívül parkolt a gépkocsijával, miután a parkolás módja az intézetbe történő bejutást akadályozta; ezért a biztonsági tiszt, illetve a

biztonsági főfelügyelő jogszerűen adott utasítást a vádlottnak a közlekedést zavaró helyzet megszüntetésére.

Ezért nem osztotta a Kúria a védő azon észrevételét sem, hogy **T1.**, illetve **T2.** megszegte a büntetés-végrehajtási szervezetek Szolgálati Szabályzatáról 21/1997. (VII. 8.) IM rendeletben foglaltakat, miután - ahogyan azt a másodfokú bíróság kifejtette - a biztonsági főfelügyelői szolgálatot ellátó **T1.** bv. zászlós jogszerűen járt el, amikor a biztonsági tiszt utasítását közvetítette a vádlott részére.

Ezért a volt bv. százados vádlott felmentését célzó védelmi fellebbezések nem vezethettek eredményre.

Nem osztotta ugyanakkor a Kúria az ügyészi másodfellebbezés indokait a joghátrány súlyosítása érdekében.

A vádlott hivatásos szolgálati viszonya 2013. november 14. napján végleges közszolgálati áthelyezéssel megszűnt. Erre és a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa által számba vett bűnösségi körülményekre tekintettel a büntetési célok eléréséhez a vádlottal szemben a megrovást a Kúria is elegendőnek találta. Sem az általános, sem a különös megelőzés nem indokolja súlyosabb intézkedés alkalmazását, vagy vele szemben büntetés kiszabását.

A másodfokú ítélet további rendelkezései is törvényesek, ezért a Kúria azt a Be. 397. §-a alapján helybenhagyta.

Budapest, 2016. február 9.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s.k. előadó bíró, Dr. Csák Zsolt s.k. bíró

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának 6.Kbf.104/2014/5. számú ítélete a Kúria Bhar.I.1951/2015/3. számú végzése folytán 2016. február 9. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Dr. Mészár Róza s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hiteléül:

AIné írnok